

Neubauer Antoni

Data urodzenia: 1842

ksiądz katolicki, kanonik Kapituły Katedralnej w Pelplinie, nauczyciel, działacz społeczny, poseł do sejmu pruskiego i parlamentu Rzeszy Niemieckiej, członek Towarzystwa Naukowego w Toruniu w l. 1876–1914, przewodniczący Wydziału Teologicznego TNT.

Urodził się we wsi Lignowy, w rodzinie Krystiana i Rozalii z domu Pomieczyńska. Ojciec był dzierżawcą majątku kościelnego. Po szkole ludowej nauki pobierał w Progimnazjum Biskupim Collegium Marianum w Pelplinie a następnie w Królewskim Gimnazjum w Chełmnie. Po złożeniu egzaminów maturalnych w 1862 r. wstąpił do Seminarium Duchownego w Pelplinie, w l. 1863–1867 studiował także teologię w Münster. Był stypendystą Towarzystwa Pomocy Naukowej. Po uzyskaniu święceń kapłańskich w 1867 r. pełnił posługę duszpasterską jako wikariusz w Grudziądzu i Chełmnie. W 1869 r. został wykładowcą teologii i języka polskiego w Seminarium Duchownym w Pelplinie. W l. 1873–1876 pełnił funkcję rektora Seminarium Duchownego w Pelplinie. Od 1882 r. został członkiem Kapituły Katedralnej w Pelplinie. Pełnił wiele funkcji w organizacjach religijnych i społecznych, m.in. stowarzyszeniu kapłanów diecezji chełmińskiej „Sodalitach Ignatiana” czy Towarzystwie Moralnych Interesów Ludności Polskiej pod panowaniem pruskim, a przede wszystkim w Towarzystwie Pomocy Naukowej. Związany z TNT od początku jego powstania. Od 1876 r. był przewodniczącym zamiejscowego Wydziału Teologicznego działającego w Pelplinie. Działał w Polskim Komitecie Wyborczym na Prusy Zachodnie, a w l. 1885–1903 pełnił mandat deputowanego do sejmu pruskiego. W l. 1898–1903 zasiadał także w Parlamencie Rzeszy Niemieckiej, reprezentując ludność polską z okręgu kościersko-starogardzko-tczewskiego. Na forach obu parlamentów bronił praw ludności polskiej do własnej kultury, swobody wyznawania religii katolickiej, a przede wszystkim posługiwania się językiem polskim. Zmarł w Pelplinie. Został pochowany na tamtejszym cmentarzu parafialnym.

Literatura:

1. Mross H., *Neubauer Antoni (1842–1915)*, [w:] *Słownik biograficzny kapłanów diecezji chełmińskiej wyświęconych w latach 1821–1920*, Pelplin 1995, s. 217–218.

Tomasz Krzemiński